

Hanife ERDOĞAN YAŞARSOY*

RUSÇA TURİZM SÖYLEMİNDE METAFOR	METAPHOR IN RUSSIAN TOURISM DISCOURSE
<p>ÖZET</p> <p>Turizm söyleminde metaforlar, destinasyonları tanıtmak ve ziyaretçilere cazip hale getirmek amacıyla dikkat çekmek ve etkileyici olmak için kullanılmaktadır. Çalışmamızın temel çıkış noktasını da Rusça turizm söyleminde metafor örnekleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmada Rusça turizm söyleminde metaforik kullanımların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda “Rusya’da Tatil” (Отдых в России) adlı derginin son beş sayısı (No:117, 116, 115, 114, 113) incelenerek turizm söylemine dair metaforik örnekler derlenmiştir. Özellikle bu derginin seçilmesinin sebebi Rusya’ya ait yerel tatil destinasyonlarına yer verilmesi ve dolayısıyla o coğrafyaya dair metaforik kullanımlara dikkat çekme isteğidir. Araştırma sonucunda metaforların Rus turizm söyleminde özellikle doğal güzelliklerin, kültürel zenginliklerin ve yerel tarihi özelliklerin vurgulanmasında öne çıktığı belirlenmiştir. Yapılan incelemede, metaforların yerel mutfak ve gastronominin tanıtımında da önemli bir rol oynadığı; ayrıca, Rus turizm söylemindeki bazı metaforların Türk turizm söyleminde kullanılanlarla benzerlik gösterdiği sonucuna varılmıştır. Çalışmada betimleyici-analitik yöntem kullanılmıştır.</p> <p>Anahtar kelimeler: Dilbilim, turizm söylemi, Rusça, metafor, “Rusya’da Tatil”.</p>	<p>ABSTRACT</p> <p>In tourism discourse, metaphors are used to attract attention and be impressive to promote destinations and make them attractive to visitors. The main starting point of our study is the examples of metaphors in Russian tourism discourse. In this context, this study aims to analyse metaphorical uses in Russian tourism discourse. For this purpose, the last five issues (No: 117, 116, 115, 114, 113) of the magazine ‘Holidays in Russia’ (Отдых в России) were analysed, and metaphorical examples of tourism discourse were compiled. The reason for choosing this magazine in particular is the inclusion of local holiday destinations in Russia and, thus, the desire to draw attention to the metaphorical uses of that geography. As a result of the research, it has been determined that metaphors are prominent in Russian tourism discourse, especially in emphasizing natural beauties, cultural richness, and local historical features. It was also concluded that metaphors play an important role in the promotion of local cuisine and gastronomy; in addition, some metaphors in Russian tourism discourse are similar to those used in Turkish tourism discourse. The descriptive-analytical method was used in the study.</p> <p>Keywords: Linguistics, tourism discourse, Russian language, metaphor, “Holiday in Russia”.</p>

* Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Kastamonu/Türkiye, E-Posta: h.erdogan@kastamonu.edu.tr / Assoc. Prof. Dr., Kastamonu University, School of Foreign Languages, Kastamonu/Türkiye, E-Mail: h.erdogan@kastamonu.edu.tr

Giriş

Metafor, dilin ve düşüncenin en güçlü araçlarından biri olarak, bir olguyu başka bir olguyla ilişkilendirerek anlamaya ve anlatmaya katkı sağlar. “Metafor; bir kavramı, olguyu, kendinden daha öteye taşımak, kendinden daha fazlasını yüklemek anlamındaki Yunanca *Metapherein* (meta: öte, üst; *pherein*: taşımak)” kelimesinden türetilmiştir (Uyan Dur, 2016, s. 123). Esas itibarıyla “metafor” teriminin tüm anlamları, Batı dillerinde “götürmek, göndermek” eylemleriyle ilişkilendirilmiştir. Zaman içerisinde bu temel anlam üzerinde ve etrafında bir kavram ailesi oluşmuştur. Bu kavramlar “ötelere gönderme, yönlendirme, anıştırma, başka bir şeyle buluşturma, benzeşme, ilişkilendirme” biçiminde çoğaltılarak söz konusu terim için metin incelemelerinde ve pedagojide geniş bir manevra alanı yaratılmıştır (Demir Karakaş & Yıldırım, 2019, s. 1087). Metafor, karmaşık bir olguyu daha önce muhafaza ettiğimiz bilgilerle ilişkilendirerek, bir konuyu başka bir konunun perspektifinden görme ve anlama sürecidir (Uyan Dur, 2016, s. 124). Bu bağlamda metaforlar, bireylerin soyut ve karmaşık kavramları daha anlaşılır hale getirmelerine olanak sağlayarak, düşünsel ve pedagojik süreçlerde vazgeçilmez bir araç haline gelmiştir.

Metafor, yalnızca edebi ya da estetik bir araç olmaktan öte, insan düşüncesinin ve kavramsal anlayışının temel bir bileşenidir. George Lakoff ve Mark Johnson’un ifadesiyle “Metafor kelimelerin değil; kavramların niteliğidir. Metaforun fonksiyonu salt sanatsal/estetik kaygıları değil, belirli kavramları daha iyi anlamaktır. Metafor çoğunlukla benzerliğe dayanmaz. Metafor özel bir yeteneği olmayan sıradan insanlarca gündelik hayatta büyük bir zihin faaliyeti gerektirmeksizin kullanılır. Metafor linguistik bir süs, gereksiz bir dekor değil, insanî düşüncenin ve akıl yürütmenin ayrılmaz bir unsurudur.” (Lakoff & Johnson, 2015, s. 12). Bu yaklaşımından hareketle, çalışmamızın da temel konusu olan turizm metinlerinde kullanılan metaforlar, sadece estetik bir unsur değil; aynı zamanda destinasyonların algılanış biçimlerini şekillendiren ve okuyucunun zihninde belirli bir imaj oluşturan temel dilsel stratejilerden biridir.

Metaforlar, yalnızca düşünceleri muhafaza ve ifade etmek için bir araç değildir; aynı zamanda düşünceleri aktif bir şekilde oluşturmakta ve biçimlendirmektedir (Esenkal Çözeli, 2021, s. 242). Bu bağlamda turizm metinlerinde de metaforlar, bir yandan destinasyonların cazibesini artırırken, diğer yandan bu destinasyonlar hakkında potansiyel ziyaretçilerin algılarını yönlendiren bir araç faaliyeti görmektedir.

Metaforlar, bir yerin atmosferini, tarihini ve doğasını anlatarak turistlerin hayal gücünü harekete geçirme işlevine sahiptir. Metaforlar, turistik metinleri güçlü bir biçimde şekillendirmektedir ve destinasyonları sadece fiziksel bir mekân olarak değil, aynı zamanda hedef kitleye duygu ve anlam yüklü bir deneyim olarak sunmaktadır. Bu da turistlerin bir yerle daha derin bir bağ kurmalarına ve o destinasyonu unutulmaz bir şekilde hatırlamalarına katkı sağlamaktadır. Sözlü ve yazılı basında yer alan güçlü ifade türü olan metaforlar seyahate çıkacakların aklında kesin bir yer edinerek, ziyareti gerçekleştirmeye teşvik etmektedir.

Turizme dair kavramlar, insanların tecrübelerinden ve motivasyonlarından kaynaklanan çoğunlukla soyut kavramlar olarak değerlendirilebilir (Birkon & Dumanlı, 2024). Destinasyon turizmi sloganları ve reklamları, pazarla duygusal bir bağ kuracak şekilde tasarlanmalı; hemen dikkat çekmeli, ilgi uyandırmalı, hedef kitle üzerinde istenen izlenimi bırakmalı ve müşterilerin zihninde uzun süre kalıcı olmalıdır (Esenkal Çözeli, 2021, s. 242). Bu bağlamda destinasyonları daha çekici kılmak adına turizm sektöründe metafor kullanımı önemli rol oynamaktadır.

İngiliz seyahat acentelerinin reklam metinlerinde New York'un büyük bir elmaya benzetildiği, eko-cennetin derinliklerine yolculuk, dünyanın istiridyesi olduğuna dair metafor kullanımları tespit edilmiştir (Mihaylova, 2013). Türkçe turizm söyleminde ise Karadeniz'in incisi Sinop, Türkiye'nin göz bebeği, dünyanın hazinesi İzmir, medeniyetlerin başkenti İstanbul gibi metaforik kullanımlar yaygındır. Bu örnekleri her dilde çoğaltmak mümkündür.

Türkiye'de son yıllarda turizm çerçevesinde yapılan metaforik araştırmaların günden güne arttığı görülmektedir. Türkiye'de bu kapsamda alanyazında öğrencilerin, turistlerin, turist rehberlerinin ve yerel halkın metaforik algılarını ölçen çalışmalara rastlanmaktadır. Söz gelimi N. Koca ve A. Ertürk'ün "Ortaokul Öğrencilerinin Turizm ve Turist Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları" (2021); İ. T. Gürsoy ve N. Sonuç'un "Turizm ve Kültür: Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Algılarına İlişkin Metafor Analizi" (2020) başlıklı çalışmaları öğrencilerin metaforik algısına yönelik çalışmalara örnek verilebilirken; İ. Birkon ve Ş. Dumanlı'nın "Turist Rehberi Adaylarının Anadolu Kavramına Yönelik Metaforik Algıları" (2024); N. Ayaz ile F. Ön Esen'in birlikte kaleme aldığı "Turist Rehberi Adaylarının Marmaris Destinasyon İmajı Algılarının Metafor Yoluyla İncelenmesi" (2020) adlı çalışmalar turist rehberlerinin metaforik algısını ölçen çalışma için örnek verilebilir. Bununla birlikte Ç. Ertaş'ın "Şirnak'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Dönük Metaforik Algısı" (2019); S. Gün ve G. D. Kılıç'ın "Siirt'te Yaşayan Yerel Halkın Turizme Dönük Metaforik Algısı" adlı çalışmalar yerel halkın metaforik algısını ölçen çalışma grubuna örnek olarak dahil edilebilir. S. Şahin, A. E. Tezcan ve M. Bekçi'nin birlikte ele aldığı "Yerli Turistlerin Türkiye, İstanbul, Turizm ve Turist Rehberi ile İlgili Metaforları" (2018) başlıklı çalışma ise turistlerin metaforik algısına yönelik çalışmaya örnektir.

Turizm kapsamında kuramsal ve uygulamalı metaforik çalışmaların yapıldığını söylemek mümkündür. L. M. Mihaylova'nın "Turizm Söyleminde Metafor ve Çeviri Yöntemleri" (Метафора в туристическом дискурсе и способы её перевода) (2013); Ye. Yu. Alikina'nın "Turizm Söyleminde Metafor İşlevinin Özellikleri" (Особенности функционирования метафоры в туристском дискурсе) (2010) başlıklı makaleler kuramsal metaforik çalışmaya örnek verilebilir. Bununla birlikte turizm söyleminde Rusça-Almanca, gibi karşılaştırmalı veya sadece herhangi bir yabancı dilin turizm söyleminde metafor kullanımını ele alan uygulamalı çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. Yu. N. Kirillova'nın kaleme aldığı "Turizm Söyleminde Metaforik Adlandırmaların Karşılaştırmalı Analizi: Almanca- Rusça Örneği" (Сопоставительный анализ метафорических номинаций в туристическом дискурсе (на материале немецкого и русского языков) (2021); T.V. Anikina'nın "İngilizce Turizm Söyleminin Dilbilimsel Özellikleri" (Лингвистические особенности англоязычного туристического дискурса) (2019); O. N. Omarova ve Y.N. Lozovaya'nın birlikte kaleme aldığı "İngilizce Turizm Söyleminde Metafor ve Rusçaya Çevirisinin Özellikleri" (Метафора в англоязычном туристическом дискурсе и особенности её перевода на русский язык) (2024) başlıklı makaleler turizm bağlamında uygulamalı metaforik çalışmalara örnektir.

Bu makalede ise Rusça turizm söyleminde metaforik kullanımların incelenmesi amaçlanmıştır. Rusça turizm söyleminde metafor kullanımı ve bu metafor kullanımlarının turizm söyleminde ne gibi imajlar ortaya koyabileceği merak uyandırmıştır. Böyle bir çalışmanın yapılmamış olması da çalışmanın çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmada "Rusya'da Tatil" (Отдых в России) adlı derginin son beş sayısı (No: 117, 116, 115, 114, 113) incelenerek turizm söylemine dair metaforik örnekler derlenmiştir. Özellikle bu derginin seçilmesinin sebebi Rusya'ya ait yerel tatil destinasyonlarına yer verilmesi ve dolayısıyla o coğrafyaya dair metaforik kullanımlara dikkat

çekme isteğidir. Nitel araştırma yöntemi içinde ele alınan çalışmada giriş bölümünde metafor ve turizm sektöründe metafor kullanımının rolünden bahsedildikten sonra “Rusya’da Tatil” adlı dergiden örnekler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Makale filoloji öğrencilerine ve uzmanlarına, turizm fakültesi öğrencilerine, turizm alanında çalışmak isteyen seyahat acenteleri çalışanlarına yöneliktir. Dilbilimcilerin turizme artan ilgisi, seyahat acenteleri çalışanlarının dünya görüşlerini etkileyerek müşterilerin ilgisini çekmek ve onları cezbetmek için gösterdikleri dikkat ve yabancı dil öğrenen öğrenciler makaleyi önemli kılmaktadır.

Örneklerle Rusçada Turizm Metaforlarının Kullanımı

Zengin bir kültürel mirasa ve derin tarihi bağlantılara sahip olan Rus dili, turizm ve seyahat ile ilgili metaforları da zengin bir şekilde bünyesinde barındırmaktadır. Bu metaforlar, dilin estetik zenginliğini yansıtmakla birlikte Rus kültürünün derinliğini de göstermektedir. Turizm metaforları, Rusçada sıkça kullanılan ve genellikle duygusal, coşkulu ya da betimsel anlamlar taşıyan ifadelerdir. Bu çalışmada, “Rusya’da Tatil” (Отдых в России) adlı derginin son beş sayısında geçen turizm ile ilgili kullanılan bazı önemli metaforları örneklerle incelenmiştir. Bu metaforların dilin anlam dünyasına nasıl katkı sağladığı, ayrıca turizm deneyiminin metaforlarla nasıl güçlü kılındığı gösterilmiştir. Bu örneklendirmelerin gösterimi derginin 117 nolu sayısından başlayarak 113 nolu sayısında son bulmuştur.

Derginin 2023 yılında yayımlanan 117 nolu sayısında “Canlı Tarih Parkı” (Парк живой истории) yazısında şöyle bir metafor kullanımına rastlanmıştır:

“Экскурсия по парку проходит в формате «живой истории»: вы можете сами выстрелить из пушки, винтовки, находясь в редуте, почувствовать себя защитником города” (Semenov, 2023/2024, s. 22) (Parktaki tur “canlı tarih” formatında gerçekleşiyor: tabyada bulunarak top ve tüfek atışları yapabilir, kendinizi şehrin savunucusu gibi hissedebilirsiniz.)

“Kendinizi şehrin savunucusu gibi hissedebilirsiniz” ifadesi bir metafordur. Bu ifade, ziyaretçilerin antik bir tabyada bulunarak kendilerini o dönemin savunucuları gibi hissetmelerini sağlayan bir tarih sahnesini canlandırmaktadır. Ziyaretçilere antik bir tabyada bulunarak tarihî bir atmosferde gezinme ve kendilerini geçmişin savunucuları gibi hissetme fırsatı sunmak, onlara gerçekçi ve etkileyici bir tarihi deneyim yaşatmanın yanı sıra, tarihi ve kültürel mirası daha derinlemesine keşfetme şansı da vermektedir. Bu tür metaforik ifadeler, turistik mekânları sadece görülmeye değil, aynı zamanda yaşanmaya değer kılarak ziyaretçilerin bağ kurmasını ve deneyimlerini daha anlamlı hale getirmeyi başarmaktadır.

“Bilim Yolculuğu” (Путешествие в науку) başlıklı metinde metaforik kullanımla anlatım şöyle zenginleştirilmiştir:

“В самом сердце Сибири расположен всемирно известный Академгородок. Его заложили в Новосибирске в 50-е годы XX века как научный центр мирового уровня. Сегодня это «точка кипения» инновационных разработок, место притяжения талантливой молодежи и «кремниевая долина Сибири», где можно прикоснуться к научным достижениям страны практически во всех областях. Здесь царит совершенно особенная умиротворяющая атмосфера, в которую влюбляешься.” (Sudniçenko, 2023/2024, s. 35). (Sibirya’nın tam kalbinde, dünya çapında ünlü bir yer olan Akademgorodok bulunmaktadır. 1950’lerde Novosibirsk’te dünya standartlarında bir bilim merkezi olarak kurulmuştur. Bugün,

burası yenilikçi çalışmaların odak noktasıdır, yetenekli gençlerin çekim merkezi ve Sibirya'nın "Silikon Vadisi", ülkenin neredeyse her alanda bilimsel başarılarına dokunabileceğiniz bir yerdir. Burada tamamen özel, huzur verici, âşık olacağınız bir atmosfer hâkimdir.)

"Sibirya'nın Silikon Vadisi" ifadesi, Akademgorodok'un Sibirya'daki bilimsel ve teknolojik yeniliklerin merkezi olmasıyla ilgili olarak kullanılan bir metafordur. Aynı zamanda, "âşık olacağınız atmosferdir" ifadesi de bir tür duygusal ve algısal bir metafordur, çünkü Akademgorodok'un özel ve huzur verici atmosferi insanları büyülediğini ve etkilediğini ima etmektedir. Kullanılan bu metaforlar çekiciliği artırmaktadır.

Aynı başlıkta aşağıda verildiği üzere farklı bir metafora daha rastlanmıştır:

"Здесь царит совершенно особенная умиротворяющая атмосфера, в которую влюбляешься с первой встречи. В зимнее время городок часто называют «Нарнией», ведь четверть его территории занимает лес, а на улицах всегда можно встретить белок. Эти лесные обитатели считаются местным неофициальным символом." (Sudniçenko, 2023/2024, s. 36). (Burada, ilk karşılaşmada âşık olduğunuz tamamen özel huzur veren bir atmosfer hüküm sürüyor. Kış aylarında kasabaya genellikle "Narnia" denir, çünkü alanın dörtte biri ormanla kaplıdır ve sokaklarda her zaman sincaplarla karşılaşabilirsiniz. Bu orman sakinleri, gayriresmî yerel bir simge olarak kabul edilir.)

"Kasabaya genellikle 'Narnia' denir" ifadesi, kasabanın kış aylarında masalsı ve büyümlü bir atmosfere sahip olduğunu anlatmak için kullanılan bir metafordur. "Narnia", C.S. Lewis'in "Narnia Günlükleri" adlı kitap serisindeki fantastik bir ülkenin adıdır ve bu ifade, kasabanın kış mevsimindeki görünümüyle bu masalsı dünyayı çağrıştırmak amacıyla kullanılmıştır.

Aynı başlık altında Akademgorodok'a ait bir başka metafor kullanımı da şöyledir:

"Отдельного внимания при посещении Академгородка заслуживает Новосибирский государственный университет. Это кузница будущих кадров Российской академии наук и один из лучших вузов России, ежегодно занимающий верхние строчки в рейтингах. В 2015 году на территории лесного массива «Лисьи горки» было построено и открыто новое здание НГУ. За внешнее сходство современного здания со знаменитым персонажем R2-D2 (по-английски: Ар ту ди ту) из фильма «Звездные войны» его сразу прозвали Артудитой. Со смотровой площадки здания открывается потрясающий вид на сибирский лес и Новосибирское водохранилище, которое местные называют Обским морем." (Sudniçenko, 2023/2024, s. 37-38). (Akademgorodok'u ziyaret ederken ayrı bir ilgiyi hak eden yerlerden biri de Novosibirsk Devlet Üniversitesi'dir. Bu, Rus Bilimler Akademisinin gelecekteki uzmanlarının yetiştiği ve Rusya'nın en iyi üniversitelerinden biri olan, her yıl sıralamalarda üst sıralarda yer alan bir üniversitedir. 2015 yılında "Lisiye Gorki" ormanlık alanında Novosibirsk Devlet Üniversitesi'nin yeni binası inşa edilip açıldı. Modern binanın ünlü "Star Wars" filmindeki R2-D2 (İngilizce: Artuditu) karakterine benzerliği nedeniyle hemen ona "Artudita" adı verildi. Binanın gözlem güvertesinden, muazzam Sibirya ormanlarına ve yerel halkın "Ob Denizi" olarak adlandırdığı Novosibirsk Su Rezervuarı'na harika bir manzara açılıyor.)

"Modern binanın ünlü 'Star Wars' filmindeki R2-D2 karakterine benzerliği nedeniyle hemen ona 'Artudita' adı verildi" ifadesi bir metafor içermektedir. Bu, binanın dış görünüşüyle ilgili bir sanal benzetmedir ve bir karakterle özdeşleştirme yapmaktadır. Söz konusu metafor, binanın dikkat çekici tasarımını daha açıklayıcı ve etkileyici hale getirmektedir.

“Belogore Çağırıyor” (Белогорье зовет) başlıklı yazıda kültürel “hazine”yi ortaya koyan ve lezzetli ekmekleri tadarak çocukluk günlerini hatırlatan metaforlara rastlanmıştır:

“Белогорье – хлебосольный край. Посетите хлебозавод «Горхлеб», сохраняющий традиционную ремесленную рецептуру и использующий ручной труд при приготовлении продукции. Хрустящая корочка напомнит о том самом горячем хлебе из детства, который вы пытались откусить по дороге домой из магазина.”(Nedugova, 2023/2024, s. 47). (Belogore, misafirperver bir bölgedir. Ürünlerin hazırlanmasında geleneksel zanaat tariflerini ve el emeğini kullanan Gorhlebl fırınına ziyaret ediniz. Çıtır çıtır kabuk, dükkândan çıkıp eve giderken ısırma çalıştığınız çocukluğunuzdaki o sıcak ekmeği hatırlatacak.)

“Çıtır çıtır kabuk” ve “çocukluğunuzdaki o sıcak ekmeğin” ifadeleri, somut bir ekmekten çok, geçmişteki sıcak ve güvenli anıları simgelemektedir. Ekmeğin kabuğunun çıtırılığı ve sıcaklığı, çocuklukla ilgili nostaljik ve duygusal bir anıyı çağrıştırarak, aslında fiziksel bir ekmekten öte, o dönemin hissini yaşatmaktadır. Bu tür duygusal bağlantılar, metaforun özünü oluşturmaktadır.

Aynı başlık altında yine gastronomik bir metafora rastlanmıştır:

“Те, кто предпочитают отдых вдали от города, могут остановиться в кемпингах, прогуляться по берегу реки, попробовать домашнюю еду, которая напомнит о каникулах у бабушки в деревне.” (Nedugova, 2023/2024, s. 49). (Şehirde uzakta dinlenmeyi tercih edenler, kamp alanlarında konaklayabilir, nehir kıyısında yürüyüş yapabilir ve köyde büyükannenizin evinde geçirdiğiniz tatilleri hatırlatan ev yemeklerini deneyebilirler.)

“(…) köyde büyükannenizin evinde geçirdiğiniz tatilleri hatırlatan ev yemeklerini deneyebilirler.” ifadesi, kırsal yaşamı, geleneksel mutfak tarzını, sıcak, samimi bir atmosferi çağrıştırmaktadır. Bu ifadeyle doğal, basit ve geleneksel bir ortamın yaratılması amaçlanmıştır. Bu doğallığın çağrışımıyla söz konusu metafor eski günlerine dönmek isteyen turistlere davetiye çıkarmaktadır.

Dergide yine 117 nolu sayıda geçen “Кайр Бeringия” (Затерянная Берингия) başlıklı yazıda Gilmimil Koyu üzerine metafor kullanılmıştır:

“К источникам в заливе Гильмимиль проложена тропинка, – делится впечатлениями Анна, – ванна с горячей водой отделана деревом, а на информационных щитах подробно написано, как образовалось это чудо природы и какие растения есть рядом. Из-за теплой воды здесь совсем другая флора, чем в остальной тундре. В середине похода, когда все порядком устали, источники показались нам раем на Земле.” (Yegorov, 2023/24, s. 54). (“Gilmimil Koyu”ndaki kaynaklara giden bir patika var,” diyor Anna ve ekliyor: Sıcak su banyosu ahşapla kaplı, bilgi panolarında bu doğa harikasının nasıl oluştuğu ve yanında hangi bitkilerin bulunduğu detaylı bir şekilde anlatılmış. Sıcak su nedeniyle, burada tundranın geri kalanından çok farklı bir bitki örtüsü var. Gezimizin ortasında, herkes oldukça yorgunken, bu kaynaklar bize yeryüzündeki cennet gibi geldi.)

Söz konusu paragrafta Gilmimil Koyu’nun kaynakları rahatlatıcı ve huzur dolu bir özelliğe sahip olduğu için yeryüzündeki cennete benzetilmiştir.

Aynı başlıkta doğal güzelliklere dair yapılan metafor kullanımına rastlanmıştır:

“В Берингии потрясающие разно-цветные горы. Тундра покрывает их словно ковром. Выглядит она скромно, но зато как красиво! Цветы, рододендроны, карликовые деревья,

мхи и лишайники... Камни в местных горах всех цветов радуги. А как же приятно окунуться в горячую воду источников после холодного моря!” (Yegorov, 2023/2024, s. 59). (Beringiya’da muazzam renkli dağlar bulunmaktadır. Tundra onları bir halı gibi örter. Gösterişsiz görünebilir, ama ne kadar güzel! Çiçekler, orman gülleri, çüce ağaçlar, yosunlar ve likenler... Yerel dağlardaki taşlar, gökkuşağının tüm renklerini barındırır. Ve soğuk denizden sonra sıcak kaynak sularına dalmak ne kadar keyifli!)

Tundranın renkli dağlarının bir halı gibi örtmesi görseiliği canlandırmak adına kullanılan bir metafordur. Aynı şekilde dağlardaki taşların çok renkli oluşu gökkuşağına benzetilmiştir. Gerçek anlamından daha güçlü bir etki yaratmak amacıyla bu metaforlar kullanılmıştır.

“Karlı Sahalin” (Снежный Сахалин) başlıklı yazıda geçen Tihaya Koyu üzerine yine doğal güzellikleri ifade eden metafor kullanımına rastlanmıştır:

“Только представьте: синее море до самого горизонта, у берега ледяные поля. Сосульки следуют одна за другой. Кое-где они образуют целые навесы и выглядят словно замок Снежной королевы.” (Fedorova, 2023/2024, s. 77). (Sadece hayal edin: uzak ufuklara kadar mavi deniz, kıyıda buzlu alanlar. Sarkan buz sarkıtları birbirini takip ediyor. Bazı yerlerde, bunlar bütün bir sundurma oluşturur ve adeta Karlar Kraliçesi'nin şatosu gibi görünür.)

“(…) adeta Karlar Kraliçesi'nin şatosu gibi görünür” ifadesi buz sarkıtlarının, Karlar Kraliçesi'nin şatosunu andıran büyüleyici ve göz alıcı bir yapıya sahip olduğunu sembolize etmektedir.

“Keşfedilmemiş Kuril Adaları” (Неизведанные Курилы) başlıklı yazıda doğal afetlerin yaşanabileceği üzerine bir metafor kullanılmıştır:

“Об освоении Чирпоя не может быть и речи, потому что это “бочка с порохом”, все построенное быстро будет разрушено возможным извержением, землетрясением, селями (лахарами), обвалами, осыпями, оползнями и смыто цунами.” (Belyakova, 2023/2024, s. 82). (Çirpoy'un yerleşime açılması söz konusu bile olamaz, çünkü burası bir “barut fıçısı”dır, inşa edilen her şey olası bir volkanik patlamayla, depremlerle, çamur akıntılarıyla (laharlarla), heyelanlarla, kaya düşmeleriyle, toprak kaymalarıyla ve tsunamilerle hızla yok olacaktır.)

Burada, “barut fıçısı” ifadesi, yerleşimin sürekli tehlikede olduğunu ve herhangi bir anda felaketlerin meydana gelebileceğini anlatmak için kullanılan bir metafor örneğidir.

Aynı başlık altında Kuril Adaları’na dair bir metafor kullanımına rastlanmaktadır:

“Курильские острова – драгоценное ожерелье, подаренное человечеству природой, – подводя итоги, говорит Михаил Кузнецов.” (Belyakova, 2023/2024, s. 83). (“Kuril Adaları, doğa tarafından insanlığa hediye edilmiş değerli bir mücevherdir.” diyor Mikhail Kuznetsov.)

“Kuril Adaları, doğa tarafından insanlığa hediye edilmiş değerli bir mücevherdir” ifadesi, Kuril Adaları’nı somut bir mücevhere benzetmektedir. “Mücevher” ifadesi, adaların fiziksel olarak mücevher olmadığını bilmemize rağmen, onların insanlık için büyük bir değer taşıdığını anlatmak için kullanılan metaforik bir ifadedir.

“Gerçek Bir Kış Masalı” (Зимняя сказка наяву) başlıklı yazıda geçen huzuru ve sakinliği yorumlamak adına şöyle bir metaforik ifade kullanılmıştır:

“Москоу Кантри Клуб расположен всего в 13 километрах от МКАД. Попав сюда, гости словно оказываются в лесной сказке, где царят спокойствие и размеренная жизнь.” (Matskepladze, 2023/2024, s. 90). (Moscow Country Club, Moskova Çevre Yolu’ndan sadece 13 kilometre uzaklıktadır. Konuklar, buraya geldiklerinde kendilerini huzurun ve sakin yaşamın hüküm sürdüğü bir orman masalında buluyorlar.)

“(…) orman masalında buluyorlar” ifadesi, ziyaretçilerin kendilerini masalsı bir ormanın içindeymiş gibi hissettiklerini, çevrenin huzur ve sakinliğinden etkilendiklerini betimlemek adına kullanılan metafordur.

Dergide geçen “Müze Gibi Hamam” (Баня как музей) başlığında hamamın mimarisi üzerine metaforik kullanım sergilenmiştir:

“В мыльной, то есть там, где моются, установлены душевые с обливными устройствами. Интерьер этой части комплекса, по задумке авторов, созвучен архитектурным образам Древней Греции и эпохи Ренессанса.” (Semenov, 2023/2024, s. 95). (Köpüklenme odasında, yani insanların yıkandığı yerde, yağmurlama cihazlarına sahip duşlar bulunmaktadır. Kompleksin bu bölümünün iç mimarisi, yazarlara göre, Antik Yunan ve Rönesans dönemi mimari imgelerine uygun bir şekilde tasarlanmıştır.)

“Müze Gibi Hamam” başlığı kendi içerisinde metafor barındırmaktadır. Hamamın müzeye benzetilme sebebi de metnin içeriğinde açıklandığı üzere Antik Yunan ve Rönesans dönemi mimarisinin ön plana çıkmasından dolayıdır.

Aynı başlıkta yine hamamdan alınabilecek keyif üzerine bir metafor kullanımı vardır:

“Рядом есть хаммам, выполненный в восточном стиле. Хотите почувствовать себя Иваном из сказки про Конька-Горбунка? Здесь расположена водная зона, которая состоит из трех небольших бассейнов разных температур: от 20 до 38 градусов.” (Semenov, 2023/2024, s. 95). (Yanında Doğu tarzında yapılmış bir hamam var. Konka-Gorbunok masalındaki İvan gibi hissetmek ister misiniz? Burada üç farklı sıcaklıkta -20 ila 38 derece arasında- küçük havuzdan oluşan bir su bölgesi bulunmaktadır.)

“Konka-Gorbunok masalındaki İvan gibi hissetmek ister misiniz?” ifadesi, masaldaki karaktere İvan'a atıfta bulunmuştur. Bu masaldaki İvan en saf ama aynı zamanda en cesur, en dürüst ve en becerikli karakterdir. Dolayısıyla “Konka-Gorbunok masalındaki İvan gibi hissetmek ister misiniz?” söylemiyle bu banyodan sonra İvan kadar temiz olmayı vurgulamak adına bu metafor kullanılmıştır. Bu metaforun diğerlerinden farkı ise Rus kültürüne, folkloruna ve edebiyatına özgü olması açısından evrensel olmayıp, milli olmasıdır.

“Madenciler ve Göl” (Шахтеры и озеро) başlıklı yazıda göl üzerine bir metafor kullanılmıştır:

“Профессор Института полярных и морских исследований имени Альфреда Вагнера Бернхард Дикман утверждает: Это озеро – жемчужина, сохранившаяся в природе в единственном экземпляре.” (Savelyev, 2023/2024, s. 106). (Alfred Wagner Kutup ve Deniz Araştırmaları Enstitüsü profesörü Bernhard Dickman şöyle demektedir: “Bu göl, doğada tek bir örneği korunmuş incidir.”)

“Bu göl, doğada tek bir nüsha halinde korunmuş incidir.” ifadesi gölün benzersizliğini, nadirliğini ve değerini vurgulamak için kullanılan bir metafor örneğidir.

Derginin 117 nolu sayısında turizme dair metinlerde destinasyonların çarpıcılığını dile getirmek adına metafor kullanımından oldukça fazla faydalandığı gözlemlenmiştir.

Derginin 116 nolu sayısında “Yaz Büyük Yaşamdır” (Лето – большая Жизнь) başlıklı yazısında turistlerin karakteristik özelliğine dair metafora rastlanmıştır:

“Поздравляем тех, кто, в отличие от великого поэта, предпочитавшего осень, сумел провести заветное время в поездках и походах. Кто, подобно “попрыгунье стрекозе” – первому отечественному туристу (...)” (Krestnikov, 2023, s. 3). (Sonbaharı tercih eden büyük şairin aksine, değerli zamanlarını seyahat ederek ve yürüyüş yaparak geçirmeyi başaranları tebrik ediyoruz. “Zıpzıp Yusufçuk” gibi -masal yazarının söylediği ilk yerli turist (...).)

“Zıpzıp Yusufçuk gibi” ifadesi, hareketli ve aktif bir şekilde davranmayı ifade etmek için kullanılan bir metafordur. Dolayısıyla kendini eve kapatan değil; tatilden tatile koşan kişi için benzetme kullanılmıştır.

“Rahat Bir Sonbahar” (Уютная осень) başlıklı yazıda ise ağaçların yapraklarının altına benzetildiği bir metafora rastlanmaktadır.

“Осенний отпуск на Южном Урале подарит массу позитивных впечатлений. За городом вас ждут прогулки, «золотые» деревья, пахнущая листвой и дождем земля, а вечером – жаркая баня. Если вы уже представили эту картину – пора планировать поездку в Челябинскую область.” (Smirnov, 2023, s. 40). (Güney Urallar'da bir sonbahar tatili size pek çok olumlu izlenim verecektir. Kırsal kesimde yürüyüşler, “altın” ağaçlar, yaprak ve yağmur kokan toprak ve akşamları sıcak bir banyo sizi bekliyor. Bu resmi hayal ettiyseniz, Çelyabinsk bölgesine bir gezi planlamanın zamanı gelmiş demektir.)

“Altın” ağaçlar” ifadesi, gerçek anlamıyla ağaçların altın renginde olduğu anlamına gelmez, ancak sonbaharda yaprakların sarı renge dönüşmesini ve bu manzarayı değerli ve güzel bir görüntüye benzetmek adına bir metafor kullanımınıdır.

“Nalçık Yolunda” (По дороге в Нальчик) başlıklı yazıda burada bulunan bir restoran üzerine metafor kullanılmıştır:

“Благодаря атмосфере и разнообразию блюд итальянской кухни вы можете ощутить, будто очутились в Италии.” (Ozerskaya, 2023, s. 82). (Atmosfer ve İtalyan yemeklerinin çeşitliliği sayesinde kendinizi İtalya'daymış gibi hissedebilirsiniz.)

“Kendinizi İtalya'daymış gibi hissedebilirsiniz” ifadesi, aslında İtalya'da olmadan, atmosferin ve yemeklerin İtalya'da olma hissini verdiğini anlatan bir benzetmedir.

116 nolu sayıda geçen “Sanat Gibi Tren Garı” (Вокзал как искусство) (Vladikova, 2023, s. 86) adlı başlık kendi içinde metafor barındırmaktadır. Bu başlık tren istasyonunun mimarisinin, tasarımının veya atmosferinin, bir sanat eseri gibi algılanabilecek kadar etkileyici ve güzel olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Derginin 116 nolu sayısında 117 nolu sayısına göre daha az metafor kullanımı yer almaktadır.

115 nolu sayının incelenmesi sonucunda “Тепелер, Коулар, Адалар” (Сопки, бухты, острова) başlıklı yazıda geçen şehir, açık hava müzesine benzetilmektedir:

“Гуляя по Владивостоку, ловишь себя на мысли – это один огромный город-музей. Выросший на сопках, он открывает нам впечатляющие виды и с вершин, и с низменностей.” (Tepper, 2023, s. 26). (Vladivostok’ta dolaşırken, kendinizi şunu düşünürken yakalıyorsunuz: burası devasa bir açık hava müzesi. Tepelerde büyümüş bir şehir olarak, bize hem tepelerden hem de alçak bölgelerden etkileyici manzaralar sunuyor.)

“Burası devasa bir açık hava müzesi” ifadesi, şehrin tarihi ve mimari zenginliğini vurgulamak için kullanılan bir metafordur.

“Volga Bölgesinin Desenleri” (Узоры Поволжья) başlıklı yazıda Türkçede turizm söyleminde kullanıma benzer bir metafor olduğunu görmekteyiz:

“Замок Шереметевых называют жемчужиной Поволжья. С зубчатыми башнями и цветными витражами, он похож на средневековый и привлекает туристов красотой архитектурных форм.” (Yegorov, 2023, s. 42). (Şeremetyevo Şatosu, Volga’nın incisi olarak adlandırılır. Dişli kuleleri ve renkli vitrayları ile Orta Çağ dönemine ait bir şatoya benzeyen bu yapı, mimari formlarının güzelliği ile turistleri cezbetmektedir.)

“Şeremetyevo Şatosu, Volga’nın incisi olarak adlandırılır” ifadesi şatonun değerli, göz alıcı ve benzersiz bir yapı olduğunu vurgulamak için kullanılan bir metafordur. Türkçede turizm söyleminde kullanılan “Karadeniz’in incisi Sinop” metaforuyla benzerlik göstermektedir.

Derginin 115 nolu sayısında da 116 nolu sayısında olduğu gibi daha az metafor kullanıldığını söylemek mümkündür.

Derginin 114 nolu sayısına gelindiğinde, “Uzay Yakın” (Космос близко) başlığında Yuri Gagarin’in anıtı üzerine bir metafor kullanılmıştır:

“Обязательный пункт посещения на Байконуре как у туристов, так и у космонавтов – памятник Юрию Гагарину. На восходе и закате можно поймать между рук солнце, а ночью – луну, будто Юрий Гагарин держит небесные тела словно шар.” (Kruglyakova, 2023, s. 24). (Baykonur’da hem turistler hem de kozmonotlar için mutlaka ziyaret edilmesi gereken nokta, Yuri Gagarin anıtıdır. Güneşin doğuşunda ve batışında Güneş’i, gece ise Ay’ı avucunuzun içinde tutabilirsiniz, sanki Yuri Gagarin’in gökyüzündeki cisimleri bir top tutuyormuş gibi.)

“Sanki Yuri Gagarin’in gökyüzündeki cisimleri bir top tutuyormuş gibi” ifadesi, Gagarin’in aslında gök cisimlerine dokunmuyor olmasına rağmen, heykelin pozisyonu ve perspektifi sayesinde böyle bir izlenim yaratıldığını anlatan bir metafordur.

Aynı sayıda geçen “Göçebe Oyunları” (Кочевые игры) başlığında dağlar üzerine metafor yapılmıştır:

“Группа туристов сидит на складных стульчиках на краю обрыва и смотрит на горы. Стульчики не похожи друг на друга: зеленая табуретка, черное кресло со спинкой, легкий раскидной диван. И горы зеленые, черные, всякой формы и размера. По склонам ползут тени облаков, оттого горы кажутся живыми: нетерпеливо выглядывают друг из-за друга, будто ожидая, пока до каждой дойдет очередь показаться перед гостями.” (Kubatyan, 2023, s. 60). (Bir grup turist, uçurum kenarındaki katlanır sandalyelere oturmuş dağlara bakıyor. Sandalyeler birbirine benzemiyor: yeşil bir tabure, arkalıklı siyah bir koltuk, hafif bir kanepre. Ve dağlar yeşil, siyah, her şekil ve boyutta. Bulutların gölgeleri, yamaçlar boyunca süzülüyor, bu da

dağların canlı görünmesini sağlıyor: sanki misafirlerin karşısına çıkmak için sıralarını bekliyorlarmış gibi sabırsızca birbirlerinin arkasından bakıyorlar.)

“Bulutların gölgeleri, yamaçlar boyunca süzülüyor, bu da dağların canlı görünmesini sağlıyor” ifadesi, dağların hareket edebilen canlılar gibi algılandığını anlatan bir metafordur. Aynı şekilde, “sanki misafirlerin karşısına çıkmak için sıralarını bekliyorlarmış gibi sabırsızca birbirlerinin arkasından bakıyorlar” ifadesi doğanın canlanmış gibi algılanmasını sağlayan metaforlardır.

Derginin 116 ve 115 sayılarında olduğu gibi 114 nolu sayısında da metafor kullanım sıklığının az olduğunu söylemek mümkündür.

Derginin 113 nolu sayısında “Film Kahramanı Soçi” (Сочи – киногерой) başlığında Soçi’nin filmi çekilirken Soçi canlı bir karaktere benzetilmiştir:

“Сочи в нашей картине стал как отдельное действующее лицо, без которого, возможно, и не было бы этой истории, у наших героев просто не хватило бы куража в другой обстановке на такое приключение, – поэтически высказалась по этому поводу исполнительница главной женской роли Лиза Климова.” (Krestnikov, 2022/2023, s. 3). (Başrol oyuncusu Lisa Klimova bu konuda şiirsel bir ifadeyle, “Filmimizde Soçi, ayrı bir karakter haline geldi; O, olmasaydı belki de bu hikâye olmazdı ve kahramanlarımız başka bir ortamda böylesi bir maceraya atılmaya cesaret edemezdi.” dedi.)

“Soçi” şehrinin bir insan gibi tasvir edilmesi metafordur. Şehrin insana özgü niteliklerle donatılması, onun sadece bir mekân olmaktan öte bir anlam taşıdığını vurgulamaktadır.

Derginin yine 113 nolu sayısında da geçen “Sonsuzluğa Doğru Süzölmek” (Парить в невесомости) başlıklı yazıda ziyaretçileri söz konusu destinasyona çekmek için bir metafor kullanılmıştır:

“Кружитесь на коньках, арендуйте сноутюбинги и снегокаты, гуляйте и парьтесь в бане. Совершенно не думайте о делах и наслаждайтесь полным мобильным детоксом, которого всем нам так не хватает. В “Горной Саланге” тихо, респектабельно и комфортно – однозначно советуем!” (Perepelitsa, 2022/2023, s. 28). (Paten kayın, kar tüpü ve kar kaykayı kiralayın, yürüyüş ve hamamda buhar banyosu yapın. İşleri hiç düşünmeyin ve hepimizin özlem duyduğu tam bir mobil detoksun keyfini çıkarın. “Gornaya Salanga” sessiz, saygın ve konforlu bir yerdir - kesinlikle tavsiye ediyoruz!)

“(…) tam bir mobil detoksun tadını çıkarın.” ifadesi birinin günlük hayatın stresinden ve yorgunluklarında arınmak için bir dinlenme ve yenilenme sürecine girmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu nedenle, “mobil detoks” terimi, kişinin teknolojiden, iş stresinden veya diğer dış etkenlerden arınarak doğaya veya dinlenmeye yönelmesini açıklayan bir metafordur.

Aynı sayıda yer alan “Soğğun Çarlığında” (В царстве холода) başlıklı yazıda Hatanga körfezine dair bir metafor kullanımına rastlanmaktadır:

“Острова и бухты Хатангского залива – настоящая Мекка для бердвотчеров (наблюдателей за птицами) и любителей фотоохоты.” (Gopius, 2022/2023, s. 39). (Hatanga Körfezinin adaları ve koyları, kuş gözlemciliği ve yaban hayatı fotoğrafçılığı için gerçek bir Mekke’dir.)

“Gerçek bir Mekke” ifadesi Hatanga Körfezinin adaları ve koylarının kuş gözlemciliği ve yaban hayatı fotoğrafçılığı için büyük bir cazibe merkezi olduğunu vurgulamak adına kullanılmıştır.

“Beş Elementin Dünyası” (Земля пяти стихий) başlıklı yazıda aşağıda yer verilen paragrafta iki ayrı metafor kullanımı görülmektedir:

“Зима – отличное время, чтобы совместить активный зимний отдых и знакомство с традиционной хакасской культурой. Приготовьтесь ко встрече с духами пяти стихий, гостеприимными местными жителями и к погружению в историю.” (Çurakov & Osina, 2022/2023, s. 42). (Kış, aktif kış tatili ile geleneksel Hakas kültürünü tanıma zamanı için mükemmel bir zamandır. Beş elementin ruhuyla buluşmaya, misafirperver yerel halkla tanışmaya ve tarihe dalmaya hazırlanın.)

“Beş element ruhuyla buluşmaya” ifadesi, doğanın beş elementi olan toprak, su, hava, ateş ve metal gibi soyut kavramları temsil etmek adına kullanılan bir metafordur. İkinci metafor kullanım örneği ise “tarihe dalmak” ifadesidir. Bu ifade, geçmiş olayları incelemek, tarihsel süreçleri anlamak veya geçmişteki bir dönemi keşfetmek anlamına gelmektedir.

Aynı başlık altında geçen bir başka paragrafta Hakasya’ya ait bir metafor kullanımına rastlanmıştır.

“Хакасия, словно лоскутное одеяло, соткана из множества красивых кусочков. Они причудливо переплетаются, повторяют друг друга и контрастируют, но все вместе составляют единый образ. Пять стихий Хакасии как нельзя лучше передают образ этой территории. Хакасия удивительна, и каждый в ней найдет лучшее для себя.” (Çurakov & Osina, 2022/2023, s. 45). (Hakasya, tıpkı bir patchwork yorgan gibi, birçok güzel parçadan dokunmuştur. Onlar karmaşık bir şekilde birbirine geçmiş, birbirlerini tekrarlamış ve tezat oluşturmuştur, ancak hepsi bir araya gelerek tek bir görüntü oluşturmaktadır. Hakasya’nın beş elementi, bu bölgenin görüntüsünü mükemmel bir şekilde yansıtmaktadır. Hakasya şaşırtıcıdır ve herkes kendisi için en iyisini bulacaktır.)

“Hakasya, tıpkı bir patchwork yorgan gibi, birçok güzel parçadan dokunmuştur.” ifadesinde, Hakasya’nın çeşitli unsurlarının bir yatak örtüsü gibi örülerek bir araya getirilmiş olduğu ima edilmektedir. Bu, Hakasya’nın karmaşık ve çeşitli doğal ve kültürel unsurlarının birleşimini anlatan metaforik bir ifadedir.

Derginin aynı sayısında geçen “Beyaz Sessizlik” (Белое безмолвие) (Beloe bezmolvie, 2022/2023, s. 54) başlığı kendi içinde metafor barındırmaktadır. Sibirya’nın metinle değil; fotoğraflarla anlatıldığı bu başlıkta “Beyaz Sessizlik” genellikle karla kaplı bir manzara için kullanılmıştır, ancak aynı zamanda sessizlik veya huzurun derinliğini de ifade etmektedir.

“Sibirya’nın Gururu” (Гордость Сибири) başlıklı yazıda bu kez Rus Edebiyatıyla ilişkili bir metafor kullanımına rastlanmaktadır:

“Как все счастливые семьи похожи друг на друга, так похожи одна на другую Братская и Иркутская ГЭС. Так мне сначала показалось, на мой дилетантский взгляд. Но не существует двух одинаковых ГЭС – говорят специалисты.” (Kruglyakova, 2022/2023, s. 66). (Tüm mutlu aileler birbirlerine benzediği gibi, Bratsk ve Irkutsk Hidroelektrik Santralleri de

birbirlerine benzer. Acemi bakış açımıla, ilk başta bana öyle geldi. Ancak uzmanlar, hiçbir hidroelektrik santralının aynı olmadığını söylüyorlar.)

“Tüm mutlu aileler birbirlerine benzer.” ifadesi, Lev Tolstoy’un “Anna Karenina” (Анна Каренина) adlı eserinin açılış cümlesinden alınmış bir metafordur. Bu metafor, başka bir eseri veya kavramı anlatmak için kullanılmıştır. Burada, uzmanlar doğru olmadığını söylemekle birlikte Bratsk ve Irkutsk Hidroelektrik Santrallerinin de mutlu aileler gibi benzer olduğu öne sürülmektedir.

Yine aynı sayıda yer alan “Düşlerin Yeşil Şehri” (Зеленый город мечты) başlığında geçen merdiven tasvirinde başarılı bir metafor kullanımına rastlanmaktadır:

“Чтобы попасть на вершину хребта, нужно прошагать по 1683 ступеням. Общий набор высоты составит 240 метров. С наступлением темноты лестница напоминает огненную лаву – такой эффект создается за счет завораживающей подсветки.” (Kultışeva, 2022/2023, s. 75). (Sırtın zirvesine ulaşmak için 1683 basamak çıkmanız gerekiyor. Toplam yükseklik 240 metre olacaktır. Karanlık bastığında, merdivenler volkanik lavı andırır. Bu etki, büyüleyici bir aydınlatma ile ortaya çıkar.)

“Karanlık bastığında, merdivenler volkanik lavı andırır.” ifadesi, merdivenlerin görünüşünü doğrudan volkanik lavla karşılaştırarak bir metafor oluşturur. Bu benzetme, merdivenlerin aydınlatılması sonucu oluşan sıcak ve parlak görüntüyü, volkanik lavın parlaltısına benzetmektedir.

“Büyü Atmosferinde” (В атмосфере волшебства) başlıklı yazıda masalsı atmosfer ve orman masalı olmak üzere iki benzer metafor kullanımına rastlanmıştır. Bunlardan ilki şöyledir:

“Зима порождает массу воспоминаний, ассоциаций, образов. По-настоящему отдохнуть от городской суеты и погрузиться в сказочную атмосферу можно, выехав на природу.” (Petrov, 2022/2023, s. 84). (Kış, birçok anı, çağrışımı ve imgeyi beraberinde getirir. Şehrin gürültüsüne gerçek anlamda bir mola verip doğaya çıkarak kendinizi masalsı bir atmosfere kaptrabilirsiniz.)

“Masalsı atmosfer” ifadesi, atmosferin gerçekten bir masal gibi, ütöpic veya büyülu bir nitelik taşıdığını ima etmektedir.

Aynı sayıda yer alan “Çekici Güzelliğın Baştan Çıkarıcılığın” (Искушение манящей красотой) adlı başlığın “Kristal Berraklığında” (Кристалльно чистый) alt başlıklı yazısında şöyle bir metafor kullanımına rastlanmıştır:

“В переводе с ингушского эрзи означает «орел». Эта птица в прошлом считалась олицетворением бога грома и молнии Села, что намекает на переменчивую погоду в этом месте. На наших глазах буквально за час всю нижнюю часть долины реки Армхи заволкло облаками, которые вскоре пролились дождем, а башни Эрзи стали напоминать гнездо, доступное только орлам.” (Yegorov, 2022/2023, s. 89). (İnguşçadan çevrildiğinde ‘erzi’ kelimesi ‘kartal’ anlamına gelir. Bu kuş, eskiden Yıldırım ve Gökyüzü Tanrısı Sela’nın sembolü olarak kabul edilirdi, bu da bölgenin değışken hava koşullarını simgelerdi. Gözlerimizin önünde, bir saat içinde, Armhi Irmağı vadisinin tam alt kısmı bulutlarla kaplandı ve kısa süre sonra yağmur yağdı, Erzi kuleleri ise sadece kartalların erişebileceğı bir yuva gibi görünmeye başladı.)

“Erzi kuleleri ise sadece kartalların erişebileceği bir yuva gibi görünmeye başladı.” ifadesi bir metafor örneğidir. Bu ifade, kulelerin yüksekliğini ve ulaşılmazlığını vurgulamak üzere kullanılmıştır.

“Uzay Yürüyüşü” (Космическая прогулка) ana başlıklı Kaluga şehrinin anlatıldığı “Uzay Müzesi Gibi Şehir” (Город как музей космоса) (Lepina, 2022/2023, s. 94) başlığı kendi içinde metafor örneği barındırmaktadır. Bu başlıkla, şehir uzay bilimi temalarıyla bir müzeye benzetilmiştir.

Bir başka metaforik kullanım örneğine “Balıkçının Hayali” (Мечта рыбака) başlıklı yazısında rastlanmaktadır:

“База «Привольная» расположена рядом с селом Цветное в дельте Волги на Зеленом острове. Для рыбаков эти места все равно что Эльдorado для конкистадоров. Рыбы здесь не просто много, а очень много: это вобла, сазан, судак, щука, сом, карась, жерех. Можно сказать, что здесь просто рай для рыбаков. Причем как для новичков, так и для бывалых.” (Svetlov, 2022/2023, s. 96). (Privolnaya üssü, Volga Deltasındaki Zeleny Adası’ndaki Tsvetnoye Köyü yakınında bulunmaktadır. Balıkçılar açısından bu yerler, fatihler için Eldorado ile eş değerdir. Burada balık bolluğu vardır. Bunlar: hamamböceği balığı, sazan, turna balığı, tatlısu levreği, yılan balığı, sazan, sardalyadır. Buranın balıkçılar için adeta bir cennet olduğunu söylemek mümkün. Hem yeni başlayanlar hem de deneyimliler için.)

Paragrafta iki tane metafora rastlanmaktadır. “Bu yerler, İspanyol fatihleri için El Dorado gibidir.” ifadesi, söz konusu yerlerin balıkçılar açısından büyük bir değer ve zenginlik kaynağı olduğunu vurgulamak adına kullanılan bir metafordur. El Dorado, altınla dolu efsanevi bir yer olarak tanımlandığından bu ifade, balıkçılık potansiyelinin büyük ve değerli olduğunu ima etmektedir. İkinci metafor ise bu yerin zenginliğini ve verimliliğini vurgulamak adına cennete benzetilmiş olmasıdır. Derginin 113 nolu sayısında da metafor kullanım örneklerine sıkça rastlanmıştır.

Sonuç

“Rusya’da Tatil” adlı derginin 117-113 arası sayılarında yer alan metinlerin incelenmesi sonucunda; metaforların, turistik yerlerin doğal güzelliklerini, tarihini, kültürel zenginliklerini anlatmada etkili bir araç olarak kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Çalışma boyunca incelenen metaforik örneklerin turizm söyleminde yer alan önemli bir dilsel araç olduğu görülmektedir. Bu dilsel aracın turizm endüstrisindeki önemi büyüktür.

Derginin özellikle 117 ve 113 nolu sayılarında daha sık metafora yer verildiğini söylemek mümkündür. Bu metaforik örneklerin daha çok doğal güzelliği vurgulamak, kültürel zenginliğin altını çizmek, bununla birlikte huzuru simgelemek adına kullanıldığını söyleyebiliriz. Şeremetyevo Şatosu’nun Volga’nın incisi ya da Kuril adalarının değerli bir mücevhere benzetilmesi bu tür metaforik kullanımlara örnektir. Bunların dışında, Nalçık’teki bir restoranın İtalyan yemeklerinin çeşitli olmasından dolayı “kendinizi İtalya’da gibi hissedebilirsiniz” ile yine ayrı bir başlıkta geçen “köyde büyük annenizin evinde geçirdiğiniz tatilleri hatırlatan ev yemekleri” söz konusu destinasyonların gastronomisini öne çıkaran metafor kullanımlarına örnektir.

Makalenin giriş bölümünde de belirtildiği üzere bu derginin seçilmesinde ana sebep yerel ve geleneksel metafor örneklerine dikkat çekmektir. Bu varsayım, özellikle Rus edebiyatına

göndermeler yapan ulusal metafor örnekleriyle kanıtlanmıştır. Tolstoy'un "mutlu aileler birbirine benzer" ve "Konka-Gorbunok masalındaki Ivan gibi hissetmek" bu kullanımlara örnektir.

Yapılan incelemeler sonucunda Türkçede turizm söyleminde kullanılan metaforik kullanımlarla benzer örneklere rastlanmıştır. Rusça turizm söyleminde yer alan "Şeremetev Şatosu, Volga'nın incisi", Türkçe turizm söyleminde kullanılan "Karadeniz'in incisi Sinop" ile benzerlik taşımaktadır. Yine örneklerde geçen masalsı, mücevher ve cennet gibi benzetmeler Türkçe turizm söyleminde de yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda, farklı dillerdeki turizm söylemlerinde metafor kullanımı karşılaştırılarak, kültürler arası benzerlikler ve farklılıklar üzerinde durulabilir ve turizmde dilin rolü daha derinlemesine incelenebilir.

Extended Abstract

This study, which examines metaphors in Russian tourism discourse, focuses on analyzing metaphorical expressions used in articles promoting local tourism destinations in Russia. Metaphors, as a linguistic tool, play an important role in making the cultural, natural, and historical features of tourist destinations more attractive to visitors. In this context, the metaphorical uses in the last five issues (No: 117, 116, 115, 114, 113) of the magazine "Holidays in Russia" (Отдых в России), which promotes local holiday destinations in Russia, were analyzed. The study's main aim is to understand how metaphors used in Russian tourism discourse contribute to the perception of tourist destinations and the images formed in the minds of visitors.

Tourism discourse needs a strong use of language that not only introduces visitors to the physical features of a region but also helps them to establish emotional connections. For this purpose, metaphors are essential in attracting visitors' attention and creating a positive perception of tourist destinations by making abstract concepts concrete. However, detailed academic studies on using metaphors in Russian tourism discourse are limited. Therefore, there is a need to study the contexts in which metaphors are used in Russian tourism discourse and how these metaphors impact the promotion of tourist destinations.

The study was conducted using a descriptive-analytical method. Five issues (No: 117, 116, 115, 114, 113) of "Holidays in Russia" magazine, which promotes local holiday destinations in Russia, were analyzed, and metaphorical expressions within the tourism discourse in these issues were compiled. The qualitative research method was used throughout the study to examine the contexts in which these metaphors were used and the emotional and cultural meanings they evoked. The magazine was chosen based on its focus on local holiday destinations in Russia.

As a result of the research, it has been observed that metaphors are an effective linguistic tool in Russian tourism discourse to make destinations attractive and attract visitors' attention. Metaphors are especially prominent in emphasizing natural beauties, cultural richness, and local historical features. For example, Sheremetyevo Castle was described as the "Pearl of the Volga", while the Kuril Islands were likened to a "precious jewel". In addition, metaphors played a significant role in promoting local cuisine and gastronomy. Expressions such as "home-cooked meals that remind you of the holidays you spent at your grandmother's house in the village" highlight the gastronomic features of the destinations. In addition, some of the metaphors in Russian tourism discourse were similar to those used in Turkish tourism discourse. Expressions

such as "The Pearl of the Black Sea", frequently used in Turkish, are similarly used in Russian tourism discourse.

In conclusion, metaphors in Russian tourism discourse are aesthetic and linguistic embellishments and are powerful communication tools that shape the perception of tourist destinations. This study has shown how metaphors are an effective strategy for promoting local destinations in Russia. Metaphors used to increase destinations' attractiveness and create an emotional connection with visitors stand out as an indispensable element of tourism discourse. In future studies, it is recommended that metaphors in tourism discourse be compared in different languages and that cultural contexts be analysed in more depth.

Kaynakça

- Beloe bezmolvie. (2022/2023). *Otdih v Rossii*. 01 Kasım 2024 tarihinde https://rustur.ru/wp-content/uploads/2022/11/ovr_113_sm.pdf adresinden erişilmiştir.
- Belyakova, N. (2023/2024). Neizvedannıe Kurılı. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 80-83.
- Birkon, İ. & Dumanlı, Ş. (2024). Turist Rehberi Adaylarının "Anadolu" Kavramına Yönelik Metaforik Alguları. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8 (1), 196-215. <https://doi.org/10.32572/guntad.1353158>.
- Çurakov, P. & Osina, A. (2022/2023). Zemlya pyati stihiy. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 42-46.
- Demir, C. & Karakaş Yıldırım, Ö. (2019). Türkçede Metaforlar ve Metaforik Anlatımlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (4), 1085-1096. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.599335>.
- Esenkal Çözeli, F. (2021). Metaforlarla markayı pazarlamak: turizm destinasyonları üzerine bir inceleme. A. Ünal (Ed.), *Destinasyon konulu güncel araştırmalar I* içinde (ss. 240-263). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Fedorova, Ye. (2023). Snejnyı Sahalin. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 76-79.
- Gopius, Yu. (2022/2023). V tsarstve holoda. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 32-42.
- Krestnikov, A. (2022/2023). Soçi-kinogeroy. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 3.
- Krestnikov, A. (2023). Leto-bolşaya jizn. *Otdih v Rossii*, 3 (116), 3.
- Kruglyakova, M. (2022/2023). Gordost sibiri. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 66-72.
- Kruglyakova, M. (2023). Kosmos blizko. *Otdih v Rossii*, 1 (114), 16-28.
- Kubatyan, G. (2023). Koçevie igrı. *Otdih v Rossii*, 1 (114), 58-67.
- Kultışeva, Yu. (2022/2023). Zelyomyı gorod meçtı. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 72-76.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2015). *Metaforlar, Hayat, Anlam ve Dil* (G. Y. Demir, Çev.). İthaki Yayınları. (Orijinal eser 1980'de yayımlandı)
- Lepina, M. (2022/2023). Kosmiçeskaya progulka. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 92-95.
- Matskepladze, A. (2023/2024). Zimnyaya skazka nayavu. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 90-91.
- Mihaylova, L. M. (2013). Metafora v turistiçeskom diskurse i sposobi ee perevoda. *Gumanitarnıe i*

sotsialne nauki, 3, 111-116.

- Nedugova, Yu. (2023/2024). Belogorye zovet. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 44-49.
- Ozerskaya, Ye. (2023). Po doroge v Nalçik. *Otdih v Rossii*, 3 (116), 79-85.
- Perepelitsa, S. (2022/2023). Parit v nevesomosti. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 26-30.
- Petrov, İ. (2022). V atmosfere volşebstva. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 84-85.
- Savelyev, Ye. (2023/2024). Şahtyori i ozero. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 104-108.
- Semenov, A. (2023/2024). Slavnyy gorod. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 16- 33.
- Semenov, A. (2023/2024). Banyakak muzey. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 92-95.
- Smirnov, M. (2023). Uyutnaya osen. *Otdih v Rossii*, 3 (116), 40-43.
- Sudniçenko, İ. (2023/2024). Puteşestvie v nauku. *Otdih v Rossii*, 4(117), 34-43.
- Svetlov, A. (2022/2023). Meçta ribaka. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 96-98.
- Tepper, İ. (2023). Sopki, buhti, ostrova. *Otdih v Rossii*, 2 (115), 26-28.
- Uyan Dur, B. İ. (2016). Metafor ve Ekslibris. *Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3 (5), 122- 128.
- Vladikova, İ. (2023). Vokzal kak iskusstvo. *Otdih v Rossii*, 3 (116), 86-88.
- Yegorov, A. (2022/2023). İskuşenie manyaşçey krasotoy. *Otdih v Rossii*, 4 (113), 86-92.
- Yegorov, A. (2023). Uzori Povoljya. *Otdih v Rossii*, 2 (115), 40-43.
- Yegorov, A. (2023/2024). Zatoryannaya Beringiya. *Otdih v Rossii*, 4 (117), 50-59.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Çatışma Beyanı/Declaration of Conflict: Çalışmada kişi ya da kurumlar arası çıkar çatışmasının olmadığı beyan olunur. / It is declared that there is no conflict of interest between individuals or institutions in the study.

Telif Hakkı&Lisans/Copyright&License: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0